

18. 8. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

O bilančních testech, na jejichž základě se rozhoduje o rozdělení zisku

Úprava výplaty podílu na zisku doznala s velkou novelou zákona o obchodních korporacích velkých změn. Došlo k přesunu bilančních testů do obecné části zákona o obchodních korporacích. Zisk je nově možné rozdělit jen do konce účetního období, v němž bylo rozhodnuto o jeho rozdělení.

Novelou č. [33/2020](#) Sb., tzv. velkou novelou, byla v zákoně č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jen „ZOK“) sjednocena úprava výplaty podílu na zisku u kapitálových společností, zároveň reflektuje také evropskou úpravu a judikaturu.

Rozhodnutí o rozdělení

Základním předpokladem pro rozdělení podílu na zisku je schválení řádné nebo mimořádné účetní závěrky. Přičemž účetní závěrkou se rozumí rozvaha (bilance), výkaz zisku a ztrát (výsledovka) a příloha (v určitých případech pak také přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu). V poměrech akciové společnosti je navíc potřeba, aby byla účetní závěrka projednána do 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období.

Poté, co je schválena řádná nebo mimořádná účetní závěrka, může nejvyšší orgán přistoupit k rozhodnutí o rozdělení zisku, nejdříve ale musí být splněny podmínky tzv. bilančních testů.

Následující den po konci účetního období se výsledek hospodaření skončeného účetního období vykáže v účetní rozvaze v položce „A.V. Výsledek hospodaření běžného účetního období“. V této položce zisk setrvá až do rozhodnutí o rozdělení zisku. Pokud by k rozdělení zisku nedošlo, dojde k přesunu do položky „Nerozdělený zisk minulých let“. Pokud by naopak společnost nevytvořila žádný zisk, nebo by dokonce vykazovala ztrátu, promítla by se v položce „Neuhrazená ztráta minulých let“.[\[1\]](#)

První bilanční test najdeme v § 34 odst. 2 ZOKu. Tento test stanoví maximální možnou částku k rozdělení, což mimo jiné pomáhá chránit věřitele. K výpočtu maximální částky k rozdělení je potřeba sečíst výsledek hospodaření běžného účetního období s hospodářským výsledkem minulých let a ostatní fondy, které může společnost libovolně použít. „Ostatními fondy“ jsou kapitálové fondy, které zahrnují emisní ážio a ostatní kapitálové fondy.

Druhý bilanční test (tzv. test vlastního kapitálu) se v rámci systematiky ZOKu přesunul ze samostatné úpravy pro akciovou společnost do obecných ustanovení (konkrétně do § 40 odst. 1 ZOK) a uplatní se tak i pro společnost s ručením omezeným. Výpočet druhého bilančního testu je následující: od částky vlastního kapitálu se odečte částka zisku a ostatních disponibilních vlastních zdrojů, jež by měla být rozdělena podle návrhu rozhodnutí nejvyššího orgánu. Dále se sečte upsaný základní kapitál a částka zahrnutá ve fondech, kterou nelze – ať podle zákona či společenské smlouvy – rozdělit. Výplatou zamýšlené částky nesmí poklesnout pod částku upsaného základního kapitálu a částky zahrnuté ve fondech. Význam tohoto testu se projeví především, pokud budou ve vlastním kapitálu vykazovány záporné položky.

I třetí bilanční test (§ 40 odst. 2 ZOK) se přesunul, a to dokonce ze zákona o účetnictví. Jedná se o třetí bilanční test, ale spíše v závorce, ne vždy se totiž použije. Uplatní se totiž jen u společností, které ve své rozvaze vykazují náklady na vývoj. Bohužel zákon nikde pojem vývoj nedefinuje, při jeho výkladu můžeme tedy nahlédnout např. do interpretace, kterou schválila Národní účetní rada. Při výpočtu se použije výsledek z prvního bilančního testu, a pokud tato částka není alespoň rovna neodepsané části nákladů na vývoj, nesmí společnost rozdělit zisk nebo jiné vlastní zdroje.

Samotné rozhodnutí nejvyššího orgánu o rozdělení musí určit částku a měnu, ve které bude podíl na zisku společníkům - či dalším osobám - vyplacen. Typicky to bude v měně, v které je vyhotovena účetní závěrka. Nic samozřejmě nebrání ani [\[2\]](#) tomu, aby rozhodnutí určilo jinou měnu.

Rozhodnutí o vyplacení

Skutečnost, že došlo k rozhodnutí o rozdělení zisku, ještě pro společníky automaticky neznamená, že jim bude zisk vyplacen. Toto rozhodnutí náleží statutárnímu orgánu. ZOK nově stanovuje také povinnost rozhodnout o vyplacení zisku do 3 měsíců od rozhodnutí nejvyššího orgánu o rozdělení. Nejvyšší orgán může v případě, že společenská smlouva mlčí, stanovit jinou lhůtu splatnosti podílu na zisku a na jiných vlastních zdrojích.

Důležité je, že při rozhodnutí o výplatě a výplatě samotné podléhá statutární orgán pravidlu péče řádného hospodáře. Proto pokud by statutární orgán identifikoval porušení zákona nebo společenské smlouvy, může výplatu odmítnout.

Další pojistkou finanční stability společnosti a ochrany věřitelů je test insolvence. Zákonodárce ho umístil hned za bilanční testy, do § 40 odst. 3 ZOKu. Ten má zabezpečit, že nedojde po vyplacení podílu na zisku k situaci, kdy splatné dluhy převýší disponibilní zůstatek. Situace se může samozřejmě dynamicky proměňovat a je proto možné, že bude společnost schopná za několik týdnů podíl vyplatit, aniž by si tak přivodila úpadek.

Společnost se nedostane do prodlení s výplatou, pokud jí není známé číslo účtu, na který by měla částku poukázat. Měla by však předně vyzvat společníka, aby jí číslo účtu sdělil. To neplatí, je-li společenskou smlouvou sdělení čísla účtu zakotveno jako povinnost. Výplata bude povětšinou probíhat platbou na účet. U akciové společnosti to bude výhradní způsob výplaty, u společnosti s ručením omezeným může valná hromada usnesením určit jiný způsob, odlišný způsob může stanovit i společenská smlouva.

V případě, že k výplatě podílu na zisku nebo jiných vlastních zdrojích nedojde do konce účetního období, právo na výplatu zaniká.

Přestože novela zpřísnila pravidla pro výplatu podílu, je nutné vnímat to jako snahu chránit finanční stabilitu společnosti a také její transparentnost. Nakonec je důležité zmínit, že společnost také nebude smět vyplatit dividendu, pokud nebude mít zapsaného majitele v evidenci skutečných majitelů (dle § 53 zákona č. [37/2021](#) Sb., o evidenci skutečných majitelů).

Lenka Beránková,
studentka

Weinhold Legal

[Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář](#)

Florentinum
Na Florenci 15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com

[1] Nové bilanční testy pro rozdělení zisku. Bulletin Komory daňových poradců ČR. 2020, 2020(4), 39-45.

[2] KUHN, Petr. § 34 [Podíl na zisku a jiných vlastních zdrojích]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 85.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nové cenové výměry Ministerstva zdravotnictví pro rok 2026: Co se mění a na co si dát pozor](#)
- [Svěřenský fond v holdingových strukturách](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [Oceňování senior center a domovů se zvláštním režimem v nemovitostních fondech](#)
- [Změna výroby na příkaz mateřské společnosti bez finanční kompenzace vzniklých ztrát?](#)

Judikát NSS, který mění pohled na převodní ceny

- Byznys a paragrafy, díl 26.: Smírčí řízení jako alternativní nástroj řešení sporů mezi podnikateli
- „Bez pohlavků“: jasná hranice výchovy v českém právu
- Nová éra v boji proti nekalým obchodním praktikám: Co přinese nové procesní nařízení EU?
- Diskriminace není legrace aneb nerovné zacházení s akcionáři při výplatě zálohy na podíl na zisku
- Licence LUC v podnikatelské strategii provozovatelů dronů
- Neplatnost usnesení valné hromady akciové společnosti v rozhodovací praxi soudů